

Силабус курсу Історія України
2021–2022 навчального року

Назва курсу	Історія України
Адреса викладання курсу	ЛНУ імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Історичний факультет, кафедра історичного краєзнавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Не історичні спеціальності
Викладачі курсу	проф. Голубко В.Є., проф. Чура В. І., доц. Генега Р. Я., доц. Калиняк Л. Д., доц. Марискевич Т. Г., доц. Масик Р. В., доц. Мрака І. Б., доц. Середяк А. В., доц. Федик І. І.
Контактна інформація викладачів	viktor.holubko@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення семінарських занять за попередньою домовленістю
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати його учасникам необхідний фактографічний і теоретичний матеріал для отримання цілісної картини з історії України. Тому в курсі представлено перебіг основних подій політичного процесу, його діячів, соціально-економічні зміни, що відбулися на українських землях, основні етапи духовного і культурного життя українського суспільства, біографічні дані про видатних державних, політичних, військових діячів, представників духовенства, культури, освіти і науки, загальні тенденції розвитку українських земель.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Історія України» є нормативною навчальною дисципліною для не історичних спеціальностей, яка викладається у першому чи другому семестрі в обсязі 3 кредитів
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Історія України» є: поглиблення знань в галузі вітчизняної історії, зокрема закономірностей виникнення і розвитку української нації та державності на території України, найсуттєвіших здобутків культури українського народу, його місця та ролі у контексті світової цивілізації. Набуті знання допоможуть студентам краще орієнтуватися у сучасних суспільно-політичних процесах, що відбуваються в Україні та адекватно визначати у них своє місце, сприятимуть формуванню політичної культури й гуманітарних цінностей. Цілі курсу: Учасники курсу повинні навчитися критично опрацьовувати рекомендовані джерела та літературу, аналізувати фактологічний матеріал, виявити вміння робити його порівняння та аналіз, показати розуміння загальних тенденцій розвитку українських земель в умовах конкретної історичної епохи.

Література для вивчення дисципліни	<p>Історія України від найдавніших часів до сьогодення: Зб. документів і матеріалів. – Київ, Чернівці, 2008.</p> <p><i>Бойко О.</i> Історія України. – Київ, 1999.</p> <p><i>Грицак Я.</i> Нарис історії України: формування модерної української нації XIX–XX ст. 2–е видання. – Київ, 2000.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Ілюстрована історія України. – Київ, 1990.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Історія України–Руси: В 11 т., 12 кн. – Київ, 1991–1999.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Новий період історії України. – Київ, 1992.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Очерк истории украинского народа. Київ, 1990.</p> <p><i>Дорошенко Д.</i> Нарис історії України. – Львів, 1991.</p> <p>Історія українського селянства: Нариси в 2–х томах / Відп. ред. В. А. Смолій. – Київ, 2006. – Том 1–2.</p> <p>Історія України в особах: IX–XVIII ст. – Київ, 1993.</p> <p>Історія України в особах: XIX–XX ст. – Київ, 1995.</p> <p>Історія України/Керівник авт. кол. Ю.Зайцев. – Львів, 1996.</p> <p>Історія України: нове бачення: У 2 т. /Під ред. В.Смолія. – Київ, 1995.</p> <p><i>Підкова І., Шуст Р.</i> Довідник з історії України. – Київ, 2001.</p> <p>Політична система для України: історичний досвід і виклики сучасності / Інститут історії України НАН України; Інститут політичних і етнонаціональних досліджень ім. І. Ф. Кураса. – Київ, 2008.</p> <p>Історія України /Кер. авт. кол. Ю.Зайцев.- Львів, 1996.</p> <p>Історія України в особах: IX–XVIII ст. – К., 1993.</p> <p><i>Лановик Б.Д., Лазарович М.В.</i> Історія України. Навчальний посібник.- К., 2006.</p> <p><i>Полонська-Василенко Н.</i> Історія України. - Т.1.-К., 1992.</p> <p>Яковенко Н. Нарис історії України з найдавніших часів до кінця XVIII ст. Вид. 3-тє, перероблене та розширене: Київ: Критика, 2006.</p>
Тривалість курсу	90 год
Обсяг курсу	48 годин аудиторних занять. З них 32 години лекцій, 16 год. практичних занять, 42 години самостійної роботи
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення курсу його учасник буде</p> <p><u>Знати:</u> перебіг основних подій політичного процесу, його діячів, соціально-економічні зміни, що відбулися на українських землях, основні етапи духовного і культурного життя українського суспільства, біографічні дані про видатних представників духовенства, культури, освіти і науки, загальні тенденції розвитку українських земель.</p> <p><u>Вміти:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Визначати хронологічну послідовність історичних подій; хронологічно співвідносити процеси, які відбувалися на землях України із загальноєвропейськими тенденціями історичного руху. ▪ Показувати на історичній карті території розселення українців, територіальні зміни, що відбувалися, і співставляти їх із сучасними кордонами України. ▪ Характеризувати політико-адміністративний устрій України на різних історичних етапах, форми та засади функціонування української державності. ▪ Визначати сутність української національної ідеї, причини розвитку та особливості українського національного та суспільно-політичного рухів у контексті націєтворчих процесів у Центрально-Східній Європі. ▪ Пояснювати економічні та соціальні процеси на території України, сутність переходу від традиційного до індустріального суспільства;

	<p>називати основні риси модерного суспільства.</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Описувати та порівнювати становище українського населення та риси повсякденного життя українців на різних етапах історичного розвитку та у складі різних державних утворень. ▪ Описувати явища культурного та духовного життя; порівнювати ідеї та цінності минулого з сучасними державотворчими ідеями та культурними цінностями українців. ▪ Аналізувати економічну, політичну та культурну активність інших етносів/націй на території України; характеризувати міжнаціональні відносини та наводити приклади взаємодії між українським та іншими національними рухами на території України. ▪ Визначати місце та роль українців у складі Речі Посполитої, Російської імперії, Австрійської (Австро-Угорської) монархії, Радянського Союзу та інших політичних утворень, наводити приклади українського вкладу в буття цих держав. ▪ Визначати суспільну значущість історичних подій, тенденції розвитку українського суспільства, які домінували на різних історичних етапах, та причинно-наслідкові зв'язки. ▪ Шукати історичну інформацію та користуватися різними джерелами інформації (науковими монографіями, науково-популярними працями, енциклопедіями, періодичними виданнями та ін.). ▪ Критично оцінювати історичну інформацію та інтерпретувати її з урахуванням множинності підходів; формувати власну точку зору та представляти її в усній та писемній формі. 			
Ключові слова	Україна, історія, державне будівництво, українська нація,			
Формат курсу	очний			
Теми	Форма заняття	Література, ресурси	Завдання, години	Термін виконання
1. Вступ. Державотворчі процеси в епоху раннього середньовіччя. Формування Руської держави у IX - першій половині XI ст.	лекція	<p><i>Баран В.</i> Давні слов'яни. – Київ, 1998 /Україна крізь віки.– Т.3.</p> <p><i>Брайчевский М.</i> Утверждение христианства на Руси.– К., 1989.</p> <p><i>Грушевський М.</i> Звичайна схема «русской» історії й справа раціонального укладу історії східного слов'янства // Вивід прав України. Львів, 1992.</p> <p>Давня історія України: В 3 т.– Т.1,2.– Київ, 1997–1998.</p> <p>Літопис Руський. За Іпатським списком / Переклад Л.Махновця.– Київ, 1989.</p> <p><i>Толочко П.</i> Ярослав Мудрий.– Київ, 2002.</p> <p><i>Толочко П.П.</i> Київська Русь.– Київ, 1996.</p>	6 (4/2)	
2. Політична трансформація Київської Русі у другій половині XI - першій	Семіна рське заняття	<p><i>Войтович Л.В.</i> Князівські династії Східної Європи (кінець IX - початок XVI ст.). Склад, суспільна і політична роль. Історико-генеалогічне дослідження. -Львів, 2000.</p> <p><i>Войтович Л.В.</i> Княжа доба на Русі:</p>	8 (4/4)	

половині XIII століття.		<p>портрети еліти. - Біла Церква, 2006.</p> <p>Давня історія України: У 2 кн. /П.Толочко (кер. авт. кол.), Д.Козак, С.Крижицький та ін. -К.,1995.</p> <p><i>Котляр М. Ф.</i> Як і чому настала роздробленість на Русі (XII– XIII ст.).– Київ,1998 //НАН України. Ін– т історії України. Історичні зошити.</p> <p><i>Котляр М.</i> Данило Галицький. Біографічний нарис.– Київ,2002.</p> <p><i>Крип'якевич І.</i> Галицько-Волинське князівство. – К., 1984.</p>		
3. Державно-правовий та політичний статус українських земель у XIV–першій половині XVI ст. Феномен українського козацтва	Лекція	<p>Володарі гетьманської булави: Історичні портрети. – Київ, 1995.</p> <p><i>Гудзяк Б.</i> Криза і реформа: Київська митрополія, Царгородський патріархат і генеза Берестейської унії / переклад з англ. Марії Габлевич, під ред. Олега Турія.– Львів: Інститут історії Церкви Львівської Богословської академії, 2000.</p> <p>Герасимчук В. Матеріали до історії козащини ХУІІ ст. - Львів,1994.</p> <p>Меріме П. Українські козаки. Б.Хмельницький. - Львів,1992.</p> <p>Апанович О. Гетьмани України і кошові отамани Запорізької Січі.- К.,1993.</p> <p>Володарі Гетьманської булави: Історичні портрети. - К.,1995.</p> <p>Голобуцький В. Запорозьке козацтво.- К.,1994.</p> <p>Щербак В.О. Українське козацтво: Формування соціального стану. Друга половина XV- середина XVII ст. – К.,2000.</p>	8 (4/4)	
4. Суспільно-політичний феномен українського козацтва	Семинарське заняття	<p>Володарі Гетьманської булави: Історичні портрети. - К.,1995.</p> <p>Голобуцький В. Запорозьке козацтво.- К.,1994.</p> <p>Щербак В.О. Українське козацтво: Формування соціального стану. Друга половина XV – середина XVII ст. – К.,2000.</p> <p>Яворницький Д. Історія запорозьких козаків: У 3 т. – К.,1990-1991.</p>	6 (4/2)	
5. Українська революція середини XVII ст.	Лекція	<p>Герасимчук В. Матеріали до історії козащини ХУІІ ст.– Львів,1994.</p> <p>Документи Богдана Хмельницького (1648–1657) / Упорядники І.Крип'якевич та І.Бутич. – Київ,1961.</p> <p>Універсали Богдана Хмельницького 1648–1657.– Київ,1998.</p> <p>Володарі гетьманської булави:</p>	6 (4/2)	

		<p>Історичні портрети. – Київ, 1995. <i>Крип'якевич І.</i> Богдан Хмельницький. – Львів, 1990. <i>Смолій В., Степанков С.</i> Богдан Хмельницький. – Київ, 1995.</p>		
<p>6. Руїна та подолання її наслідків. Україна в добу гетьмана Івана Мазепи.</p>	Семінарське заняття	<p>Військові кампанії доби гетьмана Івана Мазепи в документах /Упорядник С.Павленко.– Київ,2007. Універсали Івана Мазепи 1687– 1709.– Львів,2002. <i>Борщак І., Мартель Р.</i> Іван Мазепа. Життя й пориви великого гетьмана. Київ, 1991. Володарі гетьманської булави: Історичні портрети. – Київ, 1995. <i>Оглоблин О.</i> Гетьман Іван Мазепа та його доба /ред. Л.Винар.– Нью-Йорк,Київ,Львів,2001. <i>Субтельний О.</i> Мазепинці. – Київ, 1994.</p>	6 (4/2)	
<p>7. Руйнування державних структур Гетьманщини та інтеграція українських земель до складу Російської імперії.</p>	Лекція	<p>Мельник Л. Г. Політична історія Гетьманщини ХУІІІ ст. у документах і матеріалах: Навч. посібник.– Київ,1997. Володарі гетьманської булави: Історичні портрети. – Київ, 1995. <i>Гуржій О.</i> Українська козацька держава в другій половині ХVІІІ ст.: кордони, населення, право. – К., 1996. <i>Когут З.</i> Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини 1760–1830.– Київ, 1996.</p>	6 (4/2)	
<p>8. Інституційний розвиток та ідейні основи українського національного руху наприкінці ХVІІІ -ХІХ ст.</p>	Семінарське заняття	<p>Кирило-Мефодіївське товариство: У 3 т. / АН УРСР. Археограф. комісія та ін.; упоряд. М. І. Бутич, І. І. Глизь, О. О. Франко; редкол.: П. С. Сохань (голов. ред.) та ін.– Київ, 1990.– Т. 1–3.Літопис нескореної України. Документи, матеріали, спогади.– Кн.1.– Львів,1993;– Кн.2.– Львів,1997; – Кн. 3.– Львів,2002. <i>Гудь Б.</i> Загибель Аркадії. Етносоціальні аспекти українсько-польських конфліктів ХІХ– першої половини ХХ століть.– Львів,2006. <i>Заярнюк А.</i> Ідіоми емансипації. «Визвольні» проекти і галицьке село в середині ХІХ століття.– Київ, 2007. <i>Кирчів Р. Ф.</i> Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської трійці» / АН УРСР. Львівське відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та</p>	8 (4/4)	

		<p>етнографії ім. М. Т. Рильського. – Київ, 1990.</p> <p><i>Когут З.</i> Російський централізм і українська автономія. Ліквідація Гетьманщини 1760–1830.– Київ, 1996.</p> <p><i>Крижановська О. О.</i> Поміщицькі селяни Правобережної України у 30–50-х роках ХІХ ст. (умови життя, суспільно– політичний світогляд, соціальний темперамент) / НАН України. Інститут історії України.– Київ, 2008.</p> <p><i>Круглашов А.</i> Драма інтелектуала: політичні ідеї Михайла Драгоманова.– Чернівці, 2000.</p> <p><i>Нахлік Є.</i> Доля – Los – Судьба: Шевченко і польські та російські романтики.– Львів, 2003.</p> <p><i>Нахлік Є. К.</i> Пантелеймон Куліш: Особистість, письменник, мислитель: У 2 т. / НАН України. Львівське відділення Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка. Серія «Літературознавчі студії». Вип. 11/12. – Київ, 2007.– Т. 1: Життя Пантелеймона Куліша: Наукова біографія; Т. 2: Світогляд і творчість Пантелеймона Куліша.</p> <p><i>Сарбей В. Г.</i> Національне відродження України.– Київ, 1999.– [Україна крізь віки.– Том 9].</p> <p><i>Світленко С. І.</i> Народництво в Наддніпрянській Україні 60–80-х років ХІХ століття: Теоретичні проблеми джерелознавства та історії.– Дніпропетровськ, 1999.</p> <p><i>Сухий О.</i> Від русофільства до москвофільства (російський чинник у громадській думці та суспільно–політичному житті галицьких українців у ХІХ столітті).– Львів, 2003.</p>		
<p>9. Модернізація українського суспільства на початку ХХ ст.</p>	<p>Лекція, семінарське заняття</p>	<p>Українські політичні партії кінця ХІХ – початку ХХ ст.: Програмові і довідкові матеріали / Упорядники В.Ф.Шевченко та ін.– Київ,1993.</p> <p><i>Гудь Б.</i> Загибель Аркадії. Етносоціальні аспекти українсько-польських конфліктів ХІХ– першої половини ХХ століть.– Львів,2006.</p> <p>Історія січових стрільців. – Київ, 1992.</p> <p><i>Качараба С., Рожик М.</i> Українська еміграція. Еміграційний рух зі Східної</p>	<p>8 (4/4)</p>	

		Галичини та Північної Буковини у 1890–1914 рр.– Львів, 1995. <i>Лазарович М.</i> Легіон Українських січових стрільців.– Тернопіль, 2005. <i>Присяжнюк Ю. П.</i> Українське селянство Наддніпрянської України: соціоментальна історія другої половини ХІХ – початку ХХ ст.– Черкаси, 2007.		
10. Українська національна революція 1917-1920 рр. (Період УНР Центральної Ради та Гетьманату)	Лекція	Українська Центральна Рада: Документи і матеріали: У 2 т. – Київ, 1996–1997. <i>Верига В.</i> Визвольні змагання в Україні 1914–1923 рр. У 2 т. – Львів, 1998. <i>Голубко В.</i> Армія Української Народної Республіки. Утворення та боротьба за державу 1917–1918.– Львів, 1997. <i>Реєнт О.</i> Павло Скоропадський.– Київ, 2003.	4 (2/2)	
11. Українська національна революція 1917-1920 рр.(ЗУНР, УНР періоду Директорії)	Семинарське заняття	<i>Верига В.</i> Визвольні змагання в Україні 1914–1923 рр. У 2 т. – Львів, 1998. <i>Литвин М., Науменко К.</i> Історія ЗУНР. – Львів, 1995. <i>Сергійчук В.</i> Симон Петлюра.– Київ, 2009.	4 (2/2)	
12. Національно-визвольний рух в Україні 20-х – 80-х рр.. ХХ ст : еволюція світоглядних концепцій та методів діяльності (Український визвольний рух у міжвоєнний період)	Лекція, семинарське заняття	Великий голод в Україні 1932– 1933 років: У 4 т.– Київ, 2008. Голод 1921– 1923 років на Україні: 36. документів і матеріалів.– Київ, 1993. Документи і матеріали з історії Організації українських націоналістів. – Київ, 2004. Розсекречена пам'ять: Голодомор 1932– 1933 років в Україні в документах ГПУ– НКВД.– Київ, 2008. <i>Баран В., Токарський В.</i> Україна: західні землі: 1939–1941.– Львів, 2009. <i>Білас І.</i> Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953. Кн. 1–2. Київ, 1994. <i>Вегеш М.</i> Карпатська Україна (1938–1939).– Ужгород, 1993. <i>В'ятрович В, Забілий Р., Дерев'яний І., Содоль П.</i> Українська повстанська армія. Історія нескорених.– Львів, 2008. <i>Гудь Б.</i> Загибель Аркадії. Етносоціальні аспекти українсько-польських конфліктів ХІХ– першої половини ХХ століть.– Львів, 2006. <i>Коваль М.</i> Україна: 1939– 1945. Маловідомі і непрочитані сторінки історії. – Київ, 1995. <i>Косик В.</i> Україна і Німеччина у 2-й	8 (4/4)	

		<p>світової війні. – Париж; Нью-Йорк; Львів, 1993.</p> <p><i>Кульчицький С.</i> Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919–1928). – Київ, 1996.</p> <p><i>Кульчицький С.</i> Ціна «великого перелому». – К., 1991.</p> <p><i>Кульчицький С.</i> 1933: трагедія голоду. – К., 1989.</p> <p><i>Шаповал Ю.</i> Україна 20–50-х років. – Київ, 1993.</p>		
<p>13. Національно-визвольний рух в Україні 20-х – 80-х рр.. ХХ ст : революція світоглядних концепцій та методів діяльності</p>	Лекція	<p>Акція «Вісла». Документи. – Львів, 1997.</p> <p><i>Сергійчук В.І.</i> Десять буремних літ: західноукраїнські землі у 1944–1953 рр.: нові документи. – Київ, 1998.</p> <p><i>Сергійчук В.</i> ОУН–УПА в роки війни: Нові документи і матеріали. Київ, 1996.</p> <p>Український правозахисний рух: Документи й матеріали київської української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод. – Торонто, Балтимор, 1979.</p> <p><i>Баран В.</i> Україна після Сталіна: нарис історії 1953–1985. – Львів, 1992.</p> <p><i>Білас І.</i> Репресивно-каральна система в Україні. 1917–1953. Кн. 1–2. Київ, 1994.</p> <p><i>Воронов І., Пилявець Ю.</i> Голод 1946–1947 рр. – Київ, 1991.</p> <p><i>Гунчак Т.</i> Україна: перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії. – Київ, 1993.</p> <p><i>Зайцев Ю.</i> Дисиденти: опозиційний рух 60 – 80 – х рр. // Сторінки історії України. – Львів, 1992.</p> <p><i>Шаповал Ю.</i> Україна 20–50-х років. – Київ, 1993.</p>	6 (2/4)	
<p>14. Українське державотворення в умовах незалежності</p>	Семінарське заняття	<p>Конституція України. – К. 1996.</p> <p>Майдан. Від першої особи. 45 історій Революції гідності. – К., 2015.</p> <p>Усна історія російсько-української війни 2014-2016. Вип.2. – К., 2016.</p> <p>Гай-Нижник П.П. Росія проти України (1990-2016): від політики шантажу і примусу до війни на поглинання та спроби знищення. – К., 2017.</p> <p>Економічний розвиток національного господарства України: особливості та моделі в умовах постіндустріального суспільства : монографія / О. В. Пирог ; М-во освіти і науки України, Нац. ун-т "Львів. політехніка". – Львів : Вид-во Львів. політехніки, 2013.</p>	6 (2/4)	

		<p>Зовнішня політика України в умовах глобалізації 1991-2003. Анотована історична хроніка міжнародних відносин. /Відп.ред. С.В.Віднянський – К.,2004.</p> <p>Коріненко П.С.,Терещенко В.Д.,Бармак М.В. Курс лекцій з історії України у 4-х частинах.- Ч.4.- Тернопіль,2007.- 400 с.</p> <p>Кульчицький С. В. Помаранчева революція / Інститут історії України НАН України. — К.: Генеза, 2005.</p> <p>Литвин В.М. Україна на зламі тисячоліть (1991-2000рр.).- К.,2000.</p> <p>Литвин В. Україна – 2004. Події, документи, факти: В 3-х томах - К.,2005.</p> <p>Малик Я.Й., Вол Б.Д.,Занько Ю.С. Інтеграційні процеси на пострадянському просторі. - Львів,2007.</p> <p>Нариси з історії дипломатії України. – К.,2001.-736 с.</p> <p>Політична історія України ХХ ст. / Голова ред. колегії І.Ф.Курас: У 6-ти томах.- Т.6.-К.,2006.</p> <p>Революція Гідності 2013-2014 рр. та агресія Росії проти України: наук.-метод. матеріали за заг. ред. Павла Полянського. - Київ : Ун-т ім. Б. Грінченка, 2015.</p> <p>Чура В. Руйнація компартійної влади на західноукраїнських землях наприкінці 80-х – початку 90-х років ХХ століття. - 0 Львів,2013.</p> <p>Яневський Д. Хроніка „Помаранчевої” революції. - К.,2005.</p>		
Підсумковий контроль	Іспит/Залік			
Пререквізити	Для вивчення курсу учасники потребують базових знань із курсу Історія України загальноосвітньої середньої школи, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.			
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватись під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія			
Необхідне обладнання	Мультимедійний проектор			
Критерії оцінювання	Оцінювання проводиться за 100 бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: Практичні заняття – 50% семестрової оцінки, іспит – 50% Максимальна кількість балів – 100 балів. Якщо підсумковий контроль є заліком тоді практичні заняття становлять 100% семестрової оцінки. Залік виставляється за підсумками роботи студента на семінарських заняттях.			

	Враховується відвідування занять, бали набрані під час семінарських занять, а також за індивідуальні письмові роботи.
--	---